

वैध मापन शास्त्र यंत्रणेतील प्रादेशिक विभाग
प्रमुख, विभाग प्रमुख व प्रशासनिक विभाग
यांच्या अधिकाराबाबत.

महाराष्ट्र शासन
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राह संरक्षण ववभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक - वैमाशा - २०२३/प्र.क्र.८/ग्रासं-३
मादाम कामा मागफ, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक - ३ मे, २०२३

प्रस्तावना :-

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागाच्या अखत्यारित वैध मापन शास्त्र यंत्रणा कार्यरत असून सदर यंत्रणेमार्फत वैध मापन शास्त्र अधिनियम, २००९ व त्याअंतर्गत तयार करण्यात आलेल्या विविध नियमांची अंमलबजावणी केली जाते. अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग शासन निर्णय दि. २२/०४/१९९२ अन्वये नियंत्रक, वैध मापन शास्त्र यांना विभागप्रमुख म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे. तसेच शासन निर्णय दि. ३०/०१/१९९० अन्वये “सह नियंत्रक” वैध मापन शास्त्र यांना प्रादेशिक विभाग प्रमुख म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे. वैध मापन शास्त्र यंत्रणेचे कामकाज करताना अधिका-यांच्या रजा, अतिरिक्त कार्यभार व त्या कालावधीचे वेतन, बदल्या, शिस्तभंगविषयक कार्यवाही वैध मापन शास्त्र यंत्रणेमार्फत दिले जाणारे परवाने व खटले प्रशमनाचे अधिकार यासंदर्भातील अधिकार वापरताना प्रचलीत नियम / अधिनियमातील तरतुदींचे पालन होणे गरजेचे आहे. त्याअनुषंगाने प्रादेशिक विभाग प्रमुख, विभाग प्रमुख व प्रशासनिक विभाग यांच्या अधिकारांबाबत प्रचलीत नियम / अधिनियम यामधील तरतुदी सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :-

१) **रजा मंजूरी :-** महाराष्ट्र नागरी सेवा (रजा) नियम, १९८१ मधील नियम २९ तसेच सदर नियमातील परिशिष्ट -१ अनुक्रमांक -६ अन्वये राजपत्रीत शासकीय कर्मचा-यांना अध्ययन रजा व विशेष विकलांगता रजा या व्यतिरिक्त इतर सर्व प्रकारच्या रजा मंजूर करण्याचे अधिकार खालीलप्रमाणे आहेत :-

- अ) विभाग प्रमुख :- गट -अ व गट-ब अधिका-यांच्या बाबतीत १८० दिवसांपर्यंत
- आ) प्रादेशिक विभाग प्रमुख :- गट-ब अधिका-यांच्या बाबतीत त्यांच्या रजेच्या कालावधीत त्या पदावर अन्य कोणतीही व्यक्ती नियुक्त करण्यात येणार नाही, या अटीच्या अधिन राहून १८० दिवसांपर्यंत

उपरोक्त तरतुदीनुसार वैध मापन शास्त्र यंत्रणेतील गट -अ व गट - ब अधिका-यांच्या रजा मंजूर करताना सक्षम प्राधिकारी यांनी त्यांचे अधिकाराचा वापर करावा.

२) अतिरिक्त कार्यभार :- महाराष्ट्र नागरी सेवा (वेतन) नियम, १९८१ च्या नियम ५६ मध्ये शासकीय कर्मचा-याकडे त्यांच्या पदाव्यतिरिक्त दुस-या एक किंवा अधिक पदांचा अतिरिक्त कार्यभार सोपविण्याची तरतूद आहे. वित्त विभाग, शासन निर्णय दि. २७ डिसेंबर, २०११ अन्वये पद प्रथम रिक्त झाल्यापासून एक वर्षापर्यंतच्या कालावधीसाठी अतिरिक्त कार्यभाराची व्यवस्था व त्यासाठी विशेष वेतन मंजूर करण्याचे अधिकार संबंधित विभाग प्रमुख / प्रादेशिक विभाग प्रमुख यांना आहेत. त्यानंतर पुढील १ वर्षापर्यंतच्या कालावधीसाठी अतिरिक्त कार्यभाराची व्यवस्था व त्यासाठी विशेष वेतन मंजूर करण्याचे अधिकार संबंधित प्रशासनिक विभागास आहेत.

उपरोक्त तरतुदीनुसार १ वर्षापर्यंतचा अतिरिक्त कार्यभाराची व्यवस्था प्रादेशिक विभागप्रमुख / विभागप्रमुख यांनी करावी. तसेच अतिरिक्त कार्यभाराची व्यवस्था करतांना शासन निर्णय वित्त विभाग दिनांक ०५/०९/२०१८ मधील मार्गदर्शक तत्वाचे तंतोतंत पालन करण्यात यावे. त्यानंतर पुढील १ वर्षापर्यंतच्या कालावधीसाठी अतिरिक्त कार्यभाराची व्यवस्था करण्याचे अधिकार प्रशासनिक विभागास असल्यामुळे १ वर्षापेक्षा अधिक कालावधीसाठी रिक्त असलेल्या पदावर अतिरिक्त कार्यभार देण्याचे प्रस्ताव प्रशासनिक विभागास सादर करावेत.

३) गट-क व गट-ड कर्मचा-यांच्या बदल्या :- महाराष्ट्र शासकीय कर्मचा-यांच्या बदल्यांचे विनियमन आणि शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणा-या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, २००५ मधील कलम ६ (ग) नुसार गट - क मधील कर्मचा-यांची बदली करण्याचे अधिकार विभाग प्रमुख यांना आहेत कलम ६ (घ) नुसार गट - ड मधील सर्व कर्मचा-यांची बदली करण्याचे अधिकार प्रादेशिक विभाग प्रमुख यांना आहेत. त्यानुसार बदली करतांना सदर अधिनियमांचे तंतोतंत अंमलबजावणी करण्यात यावी.

४) शिस्तभंग विषयक कारवाई :- महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९७९ मधील नियम २ (क) व नियम ६ नुसार विभाग प्रमुख हे गट - “अ “ व गट - “ब” कर्मचा-यांच्या बाबतीत शिस्तभंगविषयक प्राधिकरण आहे. प्रादेशिक विभाग प्रमुख हे गट - ब कर्मचा-यांच्याबाबतीत किरकोळ शिक्षा करण्यासंबंधीच्या अधिकारांचा वापर करतील. नियम ७ नुसार शिस्तभंगविषयक प्राधिकरणास त्यांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील कोणत्याही शासकीय कर्मचा-याविरुद्ध शिस्तभंगाची कार्यवाही सुरु करण्याचे अधिकार आहेत. त्यानुसार सदर अधिकारांचा वापर करुन महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम १९७९ मधील नियमांचा भंग करणा-या अधिका-याविरुद्ध शिस्तभंग विषयक कारवाई (विभागीय चौकशी) करण्यात यावी. विभागीय चौकशीअंती संबंधित कर्मचा-यास जबर शिक्षा देणे आवश्यक आहे किंवा एखादे प्रकरण जबर शिक्षा देण्याइतपत गंभीर आहे असे

प्रथमदर्शनी दिसून येत असल्यास केवळ असेच शिस्तभंगविषयक प्रस्ताव शासनास सादर करावेत.

५) परवाने व खटले प्रशमन :- वैध मापन शास्त्र अधिनियम, २००९ मधील कलम ५० नुसार नियंत्रक, वैध मापन शास्त्र हे अपिलीय अधिकारी आहेत. शासन अधिसूचना क्रमांक - एलएमओ/२०१०/४१०/प्र.क्र.१७५/ (भाग-२)/ग्रासं-४ दि. १८ जून, २०११ अन्वये वजने मापे उत्पादन, वितरक, दुरुस्तक यांना राज्यस्तरीय परवाना देण्याचे अधिकार सह नियंत्रक, वैध मापन शास्त्र, मुख्यालय, मुंबई यांना प्रदान करण्यात आलेले आहेत. तसेच समक्रमांकाचे नियंत्रक, वैध मापन शास्त्र यांचे दिनांक २९ जुलै, २०११ च्या आदेशान्वये सह नियंत्रक, मुख्यालय, मुंबई तसेच प्रादेशिक सह नियंत्रक, वैध मापन शास्त्र यांना वैध मापन शास्त्र, अधिनियम, २००९ व वैध मापन शास्त्र (अंमलबजावणी) नियम, २०११ च्या अंमलबजावणीकरीता काही अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत. सदर अधिकारानुसार वैध मापन शास्त्र अधिनियम, २००९ च्या अंमलबजावणी बाबतची प्रकरणे योग्य त्या स्तरावर निकाली काढण्यात यावीत.

वैध मापन शास्त्र यंत्रणेतील गट - अ व गट-ब कर्मचा-यांना रजा, गट - अ व गट-ब संवर्गातील रिक्त पदांचा अतिरिक्त कार्यभार, गट-क व गट-ड कर्मचा-यांच्या बदल्या, शिस्तभंग विषयक कारवाई, वैध मापन शास्त्र यंत्रणेमार्फत दिले जाणारे परवाने व खटल्यांचे प्रशमन याबाबत असलेल्या उपरोक्त अधिकारांचे तंतोतंत पालन करण्यात यावे.

सदरचे शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा सांकेतांक २०२३०५०३१२१४४४६९०६ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डीजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकन करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मिलिंद शेणॉय)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) नियंत्रक, वैध मापन शास्त्र, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- २) सर्व सह नियंत्रक / उप नियंत्रक, वैध मापन शास्त्र, महाराष्ट्र राज्य
- ३) मा. मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा. सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मुंबई.
- ५) निवडनस्ती (ग्रासं-३)